

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

3. తృతీయః సర్గః - హనుమత్ప్రేషణమ్

// హనుమత్ప్రేషణమ్ //

వచో విజ్ఞాయ హనుమాన్ సుగ్రీవస్య మహాత్మనః |
పర్వతాదృశ్యమూకాత్తు పుష్లవే యత్ర రాఘవౌ || 1 ||

కపిరూపం పరిత్యజ్య హనుమాన్ మారుతాత్మజః |
భిక్షురూపం తతో భేజే శరబుద్ధితయా కపిః || 2 ||

తతః స హనుమాన్ వాచా శ్లక్ష్ణయా సుమనోజ్ఞయా |
వినీతవదుపాగమ్య రాఘవౌ ప్రణిపత్య చ || 3 ||

ఆబభాషే తదా వీరౌ యథావత్ ప్రశశంస చ |
సంపూజ్య విధివద్వీరో హనుమాన్ మారుతాత్మజః || 4 ||

ఉవాచ కామతో వాక్యం మృదు సత్యపరాక్రమౌ |
రాజర్షిదేవప్రతిమౌ తాపసౌ సంశితవ్రతౌ || 5 ||

దేశం కథమిమం ప్రాప్తౌ భవంతౌ వరవర్ణినౌ |
త్రాసయంతౌ మృగగణానన్యాంశ్చ వనచారిణః || 6 ||

పంపాతీరరుహాన్ వృక్షాన్ వీక్షమాణౌ సమంతతః |
ఇమాం నదీం శుభజలాం శోభయంతౌ తపస్వినౌ || 7 ||

ధైర్యవంతౌ సువర్ణాభౌ కౌ యువాం చీరవాససౌ |
నిఃశ్యసంతౌ వరభుజౌ పీడయంతావిమాః ప్రజాః || 8 ||

సింహవిప్రేక్షితౌ వీరౌ సింహతిబలవిక్రమౌ |
శక్తచాపనిభే చాపే గృహీత్యా శత్రుసూదనౌ || 9 ||

శ్రీమంతౌ రూపసంపన్నౌ వృషభశ్రేష్ఠవిక్రమౌ |
హస్తిహస్తాపమభుజౌ ద్యుతిమంతౌ నరర్షభౌ || 10 ||

ప్రభయా పర్వతేంద్రోఽయం యువయోరవభాసితః |
రాజ్యార్థావమరప్రఖ్యా కథం దేశమిహాగతౌ || 11 ||

పద్మపత్రేక్షణౌ వీరౌ జటామండలధారిణౌ |
అన్యోన్యసదృశౌ వీరౌ దేవలోకాదివాగతౌ || 12 ||

యదృచ్ఛయేవ సంప్రాప్తౌ చంద్రసూర్యా వసుంధరామ్ |
విశాలవక్షసౌ వీరౌ మానుషౌ దేవరూపిణౌ || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

3. తృతీయః సర్గః - హనుమాత్ప్రవేశమ్

సింహస్కంధౌ మహోత్సాహౌ సమదావివ గోవృషౌ |
 ఆయతాశ్చ సువృత్తాశ్చ బాహవః పరిఘోపమాః || 14 ||

సర్వభూషణభూషార్థాః కిమర్థం న విభూషితాః |
 ఉభౌ యోగ్యావహం మన్యే రక్షితుం పృథివీమిమామ్ || 15 ||

ససాగరవనాం కృత్స్నాం వింధ్యమేరువిభూషితామ్ |
 ఇమే చ ధనుషీ చిత్రే శ్లక్ష్యే చిత్రానులేపనే || 16 ||

ప్రకాశేతే యథేంద్రస్య వజ్రే హేమవిభూషితే |
 సంపూర్ణా నిశితైర్బాణైస్తుణాశ్చ శుభదర్శనాః || 17 ||

జీవితాంతకరైర్హౌరైః శ్వసద్భిరివ పన్నగైః |
 మహాప్రమాణౌ విస్తీర్ణౌ తప్తహాటకభూషితౌ || 18 ||

ఖడ్గావేతౌ విరాజేతే నిర్ముక్తావివ పన్నాగౌ |
 ఏవం మాం పరిభాషంతం కస్తాద్వై నాభిభాషథః || 19 ||

సుగ్రీవో నామ ధర్మాత్మా కశ్చిద్వానరయూథపః |
 వీరో వినికృతో భ్రాత్రా జగద్భ్రమతి దుఃఖితః || 20 ||

ప్రాప్తౌఽహం ప్రేషితస్తేన సుగ్రీవేణ మహాత్మనా |
 రాజ్ఞా వానరముఖ్యానాం హనుమాన్నామ వానరః || 21 ||

యువాభ్యాం సహ ధర్మాత్మా సుగ్రీవః సఖ్యమిచ్ఛతి |
 తస్య మాం సచివం విద్ధి వానరం పవనాత్మజమ్ || 2 || [విత్తం]

భిక్షురూపప్రతిచ్ఛన్నం సుగ్రీవప్రియకామ్యయా |
 ఋశ్యమూకాదిహ ప్రాప్తం కామగం కామరూపిణమ్ || 23 ||

ఏవముక్త్వా తు హనుమాంస్తౌ వీరో రామలక్ష్మణౌ |
 వాక్యజ్ఞౌ వాక్యకుశలః పునర్షివాచ కించన || 24 ||

ఏతచ్ఛ్రుత్వా వచస్తస్య రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ |
 ప్రహృష్టవదనః శ్రీమాన్ భ్రాతరం పార్శ్వతః స్థితమ్ || 25 ||

సచివోఽయం కపీంద్రస్య సుగ్రీవస్య మహాత్మనః |
 తమేవ కాంక్షమాణస్య మమాంతికముపాగతః || 26 ||

తమభృభాష సౌమిత్రే సుగ్రీవసచివం కపిమ్ |
 వాక్యజ్ఞం మధురైర్వాక్యైః స్నేహాయుక్తమరిందమ్ || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

3. తృతీయః సర్గః - హనుమత్ప్రవేశమ్

నాన్యగృదవిశీతస్య నాయజుర్వేదధారిణః |
 నాసామవేదవిదుషః శక్యమేవం ప్రభాషితుమ్ || 28 ||
 నూనం వ్యాకరణం కృత్స్నమనేన బహుధా శ్రుతమ్ |
 బహు వ్యాహరతానేన న కించిదపశజ్ఞితమ్ || 29 ||
 న ముఖే నేత్రయోర్యాఽపి లలాటే చ భ్రువోస్తథా |
 అన్యేష్వపి చ గాత్రేషు దోషః సంవిదితః క్వచిత్ || 30 ||
 అవిస్తరమసందిగ్ధమవిలంబితమద్రుతమ్ |
 ఉరఃస్థం కంఠగం వాక్యం వర్తతే మధ్యమే స్వరే || 31 ||
 సంస్కారక్రమసంపన్నామద్రుతామవిలంబితామ్ |
 ఉచ్ఛారయతి కల్యాణీం వాచం హృదయహారిణీమ్ || 32 ||
 అనయా చిత్తయా వాచా త్రిస్థానవ్యంజనస్థయా |
 కస్య నారాధ్యతే చిత్తముద్యతాసేరరేరపి || 33 ||
 ఏవంవిధో యస్య దూతో న భవేత్పార్థివస్య తు |
 సిద్ధ్యంతి హి కథం తస్య కార్యాణాం గతయోఽనఘ || 34 ||
 ఏవం గుణగణైర్ముక్తా యస్య స్యుః కార్యసాధకాః |
 తస్య సిద్ధ్యంతి సర్వార్థా దూతవాక్యప్రచోదితాః || 35 ||
 ఏవముక్తస్తు సౌమిత్రిః సుగ్రీవసచివం కపిమ్ |
 అభ్యభాషత వాక్యజ్ఞో వాక్యజ్ఞం పవనాత్మజమ్ || 36 ||
 విదితా నౌ గుణా విద్వన్ సుగ్రీవస్య మహాత్మనః |
 తమేవ చావాం మార్గావః సుగ్రీవం ప్లవగేశ్వరమ్ || 37 ||
 యథా బ్రవీషి హనుమన్ సుగ్రీవవచనాదిహ |
 తత్తథా హి కరిష్యావో వచనాత్తవ సత్తమ || 38 ||
 తత్తస్య వాక్యం నిపుణం నిశమ్య ప్రహృష్టరూపః పవనాత్మజః కపిః |
 మనః సమాధాయ జయోపపత్తౌ సఖ్యం తదా కర్తుమియేష తాభ్యామ్ || 39 ||
 ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే తృతీయః
 సర్గః || 3 ||